

Regeringsrätten

Rättsfall

Kostnad för bilbyte i jordbruk

Besvär av lantbrukaren J. angående inkomsttaxering år 1960. — J., som ägde en jordbruksfastighet om 28 har åker och 24 har skog, bytte en skåpbil Volvo Duett 1955 mot 1959 års modell av samma märke och betalade därvid en mellanavgift av 6.293 kr. Bilarna hade under beskattningens året körts 1.400 mil, därav högst 200 mil för privat bruk. TN, PN och KR medgav avdrag för halva byteskostnaden, 3.147 kr. — RR förklarade J. berättigad till avdrag med 5.000 kr med hänsyn till att bilen var en skåpbil registrerad som lastbil och att den i huvudsak använts i jordbruket. (RR:s utslag den 31/8 1966.)

Lastplats för virke

Besvär av godsägaren C. angående inkomsttaxering år 1959. — C. yrkade i deklARATIONEN avdrag med 940 kr under rubriken "underhåll av skogsvägar, planering av upplagsplatser". Enligt C. hade under många år virke lagts vid sidan av riksväg nr 203 och lastbilarna hade hämtat det där under parkering på riksvägen. År 1958 utfärdade emellertid vägförvaltningen förbud mot parkering på riksvägen och därför måste särskilda lastplatser anläggas på två ställen, där mindre drivningsvägar mynnade ut. Kostnaden för lastplatserna hade helt förorsakats av myndighets beslut. Anläggandet av lastplatserna kunde även anses som en påbörjad åtgärd för brytning av skogsväg. TN medgav men PN vägrade avdraget. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 31/8 1966.)

Jordstyckningsrörelse

Hemmansägaren X ägde fyra jordbruksfastigheter, A, B, C och D. På A och B hade X bedrivit jordstyckningsrörelse sedan 1952. För D var byggnadsplan under upprättande. På planområdet, som omfattade hela fastigheten om cirka 11 hektar, skulle 35 tomter utläggas. Fastigheten bestod av ett utmarksskifte, som var avskilt från X:s övriga mark och var beläget cirka en km från fastigheterna A och B. Mellan dessa fastigheter och skiftet sträckte sig såväl europaväg som västkustbanan. X. ämnade nu antingen på en gång och till en köpare avyttra hela det nu aktuella planområdet eller också exploatera detsamma i egen regi. På ansökan av X. om förhandsbesked fann RN, att X. sedan år 1952 bedrivit jordstyckningsrörelse på fastigheterna A och B samt att fastigheten D — med hänsyn till fastighetens läge i ett område, som lämpade sig för fritidsbebyggelse, och till de åtgärder för exploatering av fastigheten för fritidsbebyggelse som vidtagits — finge anses ingå såsom omsättningstillgång i nämnda rörelse, samt förklarade att köpeskillingen vid en försäljning av fastigheten i dess helhet till en köpare utgjorde skattepliktig intäkt av rörelse och att ingångsvärdet — antingen fastigheten avyttrades i dess helhet till en och samme köpare eller X själv exploaterade fastigheten för fritidsbebyggelse — skulle beräknas med utgångspunkt från allmänna saluvärdet av fastigheten i odelat skick år 1952. — RR:ej ändring. (RR:s utslag den 6/9 1966.)

Värdeminskning å truckbanor m. m.

Elektrotekniskt bolag erhöll vid inkomsttaxering år 1959 ej med 10 % yrkat avdrag för anläggningskostnad för truckbanor, parkeringsplats och gatuanläggning. Anläggningarna ansågs inte vara hänförliga till byggnader eller andra tillgångar, för vilka avdrag för värdeminskning enligt bestämmelserna i 29 § KL kunde åtnjutas. (RR:s utslag den 23/8 1966.)

Anm.: Utgången är alltså densamma som i RÅ 1960 ref. 3 beträffande AB Volvos provbana.

Rätt beskattningsår för återvunnen fordran

Besvär av Aktiebolaget I-R angående eftertaxering för år 1961. — Bolaget hade efter process tillerkänts en av bolaget tidigare nedskrivna varufordran å ett företag i Finland. Fordringsbeloppet hade nedsatts å spärrat bankkonto i Finland. Efter erhållet tillstånd disponerade bolaget beloppet under 1960 för inköp för 28.873 kr av båtar i Finland för att exporteras till Sverige. Likvid för i Sverige sålda båtar, som influtit under 1960 och 1961, redovisades till bolaget i februari 1962. Bolaget ansågs skattskyldigt för beloppet 28.873 kr i och med att det nyttiggjordes för bolaget, dvs. under 1960, och inte allteftersom likvid inflöt för båtarna. (RR:s utslag den 23/8 1966.)

Rätt beskattningsår för avdrag för hyresrättskostnad

Besvär av fru F. angående inkomsttaxering år 1960. — Hösten 1959 förvärvade fru F. en rörelse för 17.000 kr, därav 7.500 kr avsåg goodwill och 9.000 kr

hyresrätt. Rörelsen skulle tillträdas den 1/1 1960. Hela köpeskillingen erlades under 1959. Vid 1960 års taxering yrkade fru F. avdrag med 9.000 kr för underskott på rörelsen, motsvarande kostnaden för hyresrätt. — PN medgav avdrag. — Hos KR yrkade TI att avdraget skulle vägras. TI åberopade dels RN:s anvisningar 1955 nr 3:2 och dels att tillträdet skett först den 1/1 1960. — KR biföll TI:s talan och yttrade bl. a.: Enär fru F. fortsatt den av företrädaren i lokalen förut bedrivna rörelsen får även det belopp å 9.000 kr, som enligt kontraktet belöper på övertagen hyresrätt till lokalen, anses utgöra ersättning för goodwill. På grund härav och då F. icke under beskattningsåret är berättigad till avdrag för värdeminskning å goodwill etc. — Hos RR uppgav fru F. obestritt, att det redan från början stod klart, att inga kunder fanns, att rörelsen av olika skäl var mycket obetydlig, att inventarierna var av obefintligt värde och att affärslokalen var i sådant skick att den icke kunde i fortsättningen användas utan genomgripande renovering. — RR yttrade: Med hänsyn till vad som förekommit i målet saknas anledning fränkänna köpekontraktet betydelse i fråga om köpeskillingens fördelning å de olika tillgångarna. Av köpeskillingen får därför ett belopp av 9.000 kr anses belöpa på hyresrätt och vara avdragsgillt som kostnad i rörelsen. Såvitt handlingarna utvisa är F. berättigad att göra avdrag för beloppet vid 1960 års taxering. (RR:s utslag 24/8 1966.)

Anm.: I fråga om avdrag för hyresrätt torde förelåg en viss valrätt mellan engångsavgift såsom för engångshyra eller på flera år fördelat avdrag, se RN 1955 nr 3:2. — Numerera ändrade regler, se artikel i nästa nummer.

Fråga om skattskyldighet för pension från USA enligt Social Security Act, utbetalad före 1963 års tilläggsavtal med USA

Besvär av hemmansägaren I. angående inkomsttaxering år 1959 och eftertaxering för åren 1956—1958. — I., som återflyttat till Sverige från USA i april 1955 och som därifrån uppburit s. k. old-age insurance pension enligt Social Security Act, beskattades i Sverige för denna pension i enlighet med gällande praxis (RÅ 1957 ref. 3, se Skattenytt 1957 sid. 191). (RR:s utslag den 23/8 1966.)

Anm.: Sådana pensioner skall numera icke beskattas i Sverige. Enligt kungörelsen den 29/1 1965 (nr 38) angående ändringar i 1939 års avtal med USA enligt tilläggsavtal år 1963 skall nämligen vid tillämpningen av avtalet iakttas bl. a. innehållet i den skriftväxling mellan ländernas finansmyndigheter, som intagits i bilaga till kungörelsen, varigenom dessa pensionsförmåner skulle undantas från beskattning i Sverige (vilket dock inte befriar mottagaren att i sin självdeklaration redovisa erhållen pension). Den nya överenskommelsen ansågs inte innebära endast en förklaring av redan gällande rätt utan en ändring av denna. De nya bestämmelserna ansågs därför inte kunna tillämpas före deras ikraftträdande.

Kostnader under lärarkurs vartill bidrag erhållits av kommun

Besvär av lärarinnan E. angående inkomsttaxering år 1960. — E., som var lärare vid kommunala flickskolan i Borås, bevistade under en månad en matematikurs i Malmö, anordnad av Hermods på uppdrag av skolöverstyrelsen. Borås stad lämnade bidrag till kursen för resekost-

nader och traktamenten under 14 dagar med 246 kr. E. upptog beloppet såsom intäkt av tjänst och yrkade avdrag med samma belopp. — TN ansåg fråga vara om utbildnings- och fortbildningskostnader samt vägrade avdrag. — Hos PN yrkade E., att bidraget skulle vara skattefritt, enär de resekostnadsersättningar och traktamenten, som utgått till lärare vid av skolöverstyrelsen direkt anordnade kurser, var skattefria. — PN: Ej ändring. — KR fann E. icke ha visat att utgifterna för bevistandet av kursen vore att hänföra till avdragsgilla omkostnader. — RR ansåg E. berättigad till avdrag för kostnader för kursen med det belopp, som hon uppburit av arbetsgivaren. (RR:s utslag den 7/9 1966.)

Anm.: Jämför t. ex. RÅ 1953 ref. 26 (Skattenytt 1953 sid. 263), där resebidrag jämfördes med utbildningsstipendium och därför ansågs skattefritt, samt RÅ 1960 not. 1502 (Skattenytt 1961 sid. 145), där av arbetsgivaren betalda kursavgifter för bevistande av kurs i och för tjänsten inte heller beskattades.

Periodiskt understöd till hemskild hustru

Besvär av köpmannen B. angående inkomsttaxering år 1959. — Inför förestående hemskillnad hade makarna B. den 4/10 1957 avtalat att mannen B. skulle till hustrun utge 10.000 kr under ettvarv av de två första åren och sedan endast till barnen med 500 kr för månad. Genom äktenskapsskillnadsdom den 28/11 1958 fastställdes att B. till hustrun skulle utge bidrag till hennes och barnens underhåll med 2.500 kr per kvartal under de tre första kvartalen 1959 och därefter 500

kr i månaden till barnens underhåll. Sedan TN medgivit B. avdrag för periodiskt understöd till hustrun med 12.400 kr (varav 2.400 kr avsåg av B. erlagd hyra för hustruns och barnens bostad), yrkade TI att avdraget skulle nedsättas till 6.400 kr, då även för 1958 bort avräknas 500 kr för månad till barnens underhåll. — PN biföll yrkandet, trots B:s invändning att ordalydelsen i 1957 års avtal avsiktligt valts så att det skulle framgå att hustrun skulle vara skattskyldig för de två första årens underhåll. — KR fastställde PN:s beslut med motivering att det oavsett innehållet i det mellan makarna ingångna avtalet måste anses att mannen genom utbetalningarna till hustrun fullgjort sin lagenliga skyldighet att bidra till barnens försörjning samt att en del av det till hustrun utgivna underhållet därför fick anses ha avsett barnen. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 13/7 1966.)

Periodiskt understöd till moder i utlandet

Besvär av städerskan M. angående inkomsttaxering år 1961. — TN förvägrade M. avdrag för periodiskt understöd på 1.200 kr till sin i Tyskland bosatta moder, då företedda bankkvitton upptog M. själv som mottagare. Hos PN uppgav M. att beloppet kommit modern till del oavkortat och att hon erfarit att man kunde sända 1.200 kr till nära anhöriga i utlandet utan att bevis erfordrades. — PN avslog, när M. ej tillförlitligen styrkt sig vara berättigad till avdrag. — KR ansåg M. icke ha visat fog för sin talan. —

RR: ej ändring. (RR:s utslag den 13/7 1966.)

Anm.: Jfr bl. a. RR:s utslag den 13/5 1964, omnämnda i Skattenytt 1965 sid. 27.

Avdrag för nedsatt skatteförmåga med hänsyn till barn i utlandet

Besvär av bruksarbetaren F. angående inkomsttaxering år 1960. — F., som underhöll sina i Danmark bosatta barn, erhöll av TN ortsavdrag såsom ensamstående skattskyldig med barn med 2.760 kr. Sedan TI yrkat att F. skulle medges ortsavdrag för ensamstående utan barn med endast 1.840 kr, då rätt till allmänt barnbidrag inte förelåg här i riket för F:s barn, och F. å sin sida yrkat avdrag för periodiskt understöd till barnen med 1.200 kr. nedsatte PN ortsavdraget till 1.840 kr men vägrade avdrag för periodiskt understöd, som ansågs inte författningenligt kunna medges. I stället medgav PN avdrag för nedsatt skatteförmåga med 900 kr. Över sistnämnda avdrag klagade TI med hänvisning bl. a. till att F:s inkomst av tjänst uppgick till nästan 14.000 kr. — KR vägrade avdrag för beloppet 900 kr. — RR, där F. vidhöll yrkandet om avdrag för periodiskt understöd till barnen, ogillade detta yrkande men ansåg att F. på grund av underhållet av barnen fick anses berättigad till avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga med åtminstone det av PN medgivna beloppet 900 kr. (RR:s utslag den 13/7 1966).

Anm.: Jfr det samma dag avgjorda målet angående P. och där anmärkta rättsfall, Skattenytt 1967 sid. 141.